

ASIAN AND MIDDLE EASTERN STUDIES TRIPOS PART IB

Middle Eastern Studies

Friday 1 June 2012 13.30 – 16.30

MES. 13 INTERMEDIATE HEBREW

Candidates offering **one** section only must answer **all** questions in that section. Candidates studying both classical Hebrew and modern Hebrew must offer **two** language questions from questions 1-4 and **one** specified text question from questions 5-6 in Section A and **one** language question from questions 7-9 and **one** specified text question from questions 10-11 in Section B.

*Write your number **not** your name on the cover sheet of each answer booklet and on the second copy of the question paper provided. Tie the second copy of the question paper in your answer booklet.*

STATIONERY REQUIREMENTS

*20 Page Answer Book x 1
Rough Work Pad*

SPECIAL REQUIREMENTS

*A second copy of the question
paper*

You may not start to read the questions
printed on the subsequent pages of this
question paper until instructed that you may
do so by the Invigilator.

SECTION A (Classical Hebrew)

1. Translate the following **unseen** passage into **English** [15 marks]:

2:1 וַיָּעֶל מֶלֶךְ־יִהוָה מִן־הַגָּלֶל אֲלֵהֶבֶכִים וַיֹּאמֶר אֱלֹהֶה אֶתְכֶם מִמֶּנּוּרִים
 וְאַבְיא אֶתְכֶם אֲלֵהֶהָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעֲתִי לְאַבְתֵיכֶם וְאָמַר לְאַדְפָר בְּרִיתִי
 אֶתְכֶם לְעוֹלָם: 2:2 וְאֶתְכֶם לְאַתְכָרְתָו בְּרִית לְיוֹשֵׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבְּחֹתֵיהֶם
 תִּתְצֹוּן וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקָלִי מִה־זֹּאת עֲשִׂיתֶם: 2:3 וְגַם אָמְרָתִי לְאַדְגָרְשׁ אֶתְחָם
 מִפְנֵיכֶם וְהִי לְכֶם לְצָדִים וְאֶלְהִיָּם יִהְיוּ לְכֶם לְמוֹקֵשׁ: 2:4 וַיְהִי בְּדָבָר מֶלֶךְ
 יְהוָה אֶת־הַדְבָרִים הָאֵלֶה אֲלֹכְלָבְנִי יִשְׂרָאֵל וַיָּשָׂאו הָעָם אֶת־קְזֹלָם וַיִּבְכּוּ
 2:5 וַיָּקֹרְאוּ שְׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בְּכָים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם לְיְהוָה:

Judges 2:1-5

2. Translate into **English** the following **unseen** passage [8 marks] and vocalize it on the extra copy of the paper [7 marks]:

14:1 וַתְשַׁא כָל הַעֲדָה וַיִּתְנוּ אֶת קּוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא
 14:2 וַיָּלְנוּ עַל מֹשֶׁה וַעַל אַהֲרֹן כָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֶם כָל
 הַעֲדָה לוֹ מַתְנָנוּ בָּאָרֶץ מִצְרָיִם או בָּמְדָבָר הַזֶּה לוֹ מַתְנָנוּ
 14:3 וְלֹמַה יְהוָה מַבְיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֶּה לְנַפְלֵל בְּחַרְבָּ
 נְשִׁינוּ וְטִפְנוּ יְהִי לְבָז הַלוֹא טֻוב לְנוּ שׁוֹב מִצְרִימָה 14:4 וַיֹּאמְרוּ
 אִישׁ אֶל אֶחָיו נָתַנְהָ רָאשׁ וּנְשׁוֹבָה מִצְרִימָה

Numbers 14:1-4

3. Translate the following **unseen** passage into pointed **Biblical Hebrew** [15 marks]:

³ Now there were four men who were lepers at the entrance to the gate; and they said to one another, “Why do we sit here till we die? ⁴ If we say, ‘Let us enter the city,’ the famine is in the city, and we shall die there; and if we sit here, we die also. So now come, let us go over to the camp of the Syrians; if they spare our lives we shall live, and if they kill us we shall but die.” ⁵ So they arose at twilight to go to the camp of the Syrians; but when they came to the edge of the camp of the Syrians, behold, there was no one there. ⁶ For the Lord had made the army of the Syrians hear the sound of chariots, and of horses, the sound of a great army.

2 Kings 7:3-6

4. Write a linguistic commentary in English on the following **unseen** passage [15 marks]:

וְהַמֶּלֶךُ דָּודׁ זָקֵן בָּא בִּימִים וַיַּכְסֹהוּ בְּבָגְדִים וְלֹא יָחַם לוֹ: וַיֹּאמְרוּ לוֹ^{1:2}
 עֲבָדָיו יִבְקְשׁוּ לְאַדְנֵי הַמֶּלֶךְ נָעָרָה בְּתוֹלָה וְעַמְדָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְתַהְיִלוּ סְכִנָּת
 וְשִׁכְבָּה בְּחִילָךְ וְחַם לְאַדְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיַּבְקְשׁוּ נָעָרָה יְפָה בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
 וַיַּמְצָאוּ אֶת־אָבִישָׁג הַשְׁוֹנוּמִית וַיָּבָאוּ אֹתָהּ לְמֶלֶךְ: וְהַנָּעָרָה יְפָה עַד־מָאֵד
 וְתַהְיֵי לְמֶלֶךְ סְכִנָּת וְתַשְׁרְתָּהוּ וְהַמֶּלֶךְ לֹא יָדַעַת:^{1:5} וְאַדְנֵיהָ בְּנוֹ־חַגִּית מַתְנִשָּׁא
 לִאמְרָת אָנָּי אֶמֶּלֶךְ וַיַּעֲשֵׂה לוֹ רַכְבָּם וּפְרָשִׁים וּחַמְשִׁים אִישׁ רְצִים לִפְנֵיו:^{1:6}
 וְלֹא־עָצַבּוּ אָבִיו מִמְּנוּ לְאָמֵר מִזֶּה עָשָׂת וְגַם־הָוּ אֶטוֹב־תָּאֵל מָאֵד
 וְאַתָּה יַלְדָה אַחֲרֵי אֲבָשָׁלוֹם:

1 Kings 1:1-6

5. Translate the following **seen** passage into English [10 marks] and comment as requested below [10 marks]:

וְהַנָּעָר שֶׁמוֹאֵל מִשְׁרָת אֲתִיהָוָה לְפָנֵי עַלְיִ וְדָבָר־יְהוָה תִּהְיֶה יָקָר בִּימִים הָהִם אֵין חִזּוֹן^{3:1}
 גְּפֻרִץ: ס^{3:2} קְנִיחַי בְּיּוֹם הַהְוָא וְעַלְיִ שָׁכֵב בָּמְקוֹמוֹ [ועיננו] וְעַיְנִיו הַתְּלִוּ בְּהַזּוֹת לֹא
 יוּכְלָ לְרֹאֹות: וּנְגַר אֱלֹהִים טָרַם יָכָבָה וְשֶׁמוֹאֵל שָׁכֵב בָּהִיכָּל יְהוָה אֲשֶׁר־שָׁם אָרוֹן
 פְּאֵלָהִים:
 וְיִקְרָא יְהוָה אֶל־שֶׁמוֹאֵל וַיֹּאמֶר הַנֶּגֶן^{3:5} וְיִרְאֵץ אֶל־עַלְיִ וַיֹּאמֶר הַנֶּגֶן בַּיְקָרָאת לִי וַיֹּאמֶר
 לְאַקְרָאתִי שׁוּב שָׁכֵב וַיָּלֹךְ וַיַּשְׁבֶּב: ס^{3:6} וְיִסְף יְהוָה קָרָא עוֹד שֶׁמוֹאֵל וַיָּקָם
 שֶׁמוֹאֵל וַיָּלֹךְ אֶל־עַלְיִ וַיֹּאמֶר הַנֶּגֶן בַּיְקָרָאת לִי וַיֹּאמֶר לְאַקְרָאתִי בְּנֵי שׁוּב שָׁכֵב:
 וְשֶׁמוֹאֵל טָרַם יִדַּע אֲתִיהָוָה וְטָרַם יָגַלְהָ אֶלְיוֹ דָבָר־יְהוָה:^{3:8} וְיִסְף יְהוָה קָרָא־שֶׁמוֹאֵל
 בְּשֶׁלֶשִׁית וַיָּקָם וַיָּלֹךְ אֶל־עַלְיִ וַיֹּאמֶר הַנֶּגֶן בַּיְקָרָאת לִי וַיָּבֹן עַלְיִ בַּיְתָהָוָה קָרָא לְגַעַר:^{3:9}
 וַיֹּאמֶר עַלְיִ לְשֶׁמוֹאֵל לְךָ שָׁכֵב וְהִיא אַסְיךְנָא אֶלְיךָ וְאַמְרָתָ דָבָר יְהוָה בַּיְתָהָוָה שְׁמַע עַבְדָךְ
 וַיָּלֹךְ שֶׁמוֹאֵל וַיַּשְׁכַּב בָּמְקוֹמוֹ:

1 Samuel 3:1-9

Comment on בְּהַזּוֹת (verse 2) and on the Masoretic placement of the athnach in verse 3.

(TURN OVER)

6. Translate the following **seen** passage into **English** [10 marks] and comment as requested below [10 marks]:

^{1:11} וַתֹּאמֶר נָעָמֵי שְׁבָנָה בְּנִתִּי לִפְמָה תַּלְכַּנָּה עַמִּי הַעֲזָדֶלִי בְּנִים בְּמַעַי וְהַיּוּ
 לְכֶם לְאָנָשִׁים: ^{1:12} שְׁבָנָה בְּנִתִּי לְכֹן בַּי זְקָנָתִי מְהֻנות לְאִישׁ בַּי אָמָרְתִּי יְשָׁלֵי
 תָּקוֹה גַּם הִיִּתִי הַלִּילָה לְאִישׁ וְגַם יָלְדָתִי בְּנִים: ^{1:13} הַלְּהֽוּ | תְּשִׁבְרָנָה עַד
 אֲשֶׁר יָגַדְלוּ הַלְּהֽוּ תְּעִנָּנָה לְבָלָתִי הַיּוֹתָה לְאִישׁ אֶל בְּנִתִּי כִּימָרְלִי מִאֶל מִלְּסָמֶךָ
 כִּיְצָאתָה בַּי יְדִיְהָוָה: ^{1:14} וְתִשְׁנָה קֹלָן וְתִבְפִּנָּה עַזְדָּה וְתִשְׁקַע עַרְפָּה לְחַמּוֹתָה
 וְרוֹת דְּבָקָה בָּה: ^{1:15} וַתֹּאמֶר הָגָה שְׁבָה יְבָמָתֶךָ אֶל-עַמָּה וְאֶל-אֱלֹהִיתָה שׁוּבוּ
 אַחֲרֵי יְבָמָתֶךָ: ^{1:16} וַתֹּאמֶר רֹות אֶל-תְּפָגַע-יְבָמָתֶךָ לְעַזְבָּךְ לְשׁוֹב מַאֲחָרֵיךְ בַּי
 אֶל-אֲשֶׁר תַּלְכִּי אֵלֶיךְ וּבְאֲשֶׁר תַּלְיַנִּי אֵלֵין עַמְּד עַמְּד עַמְּד וְאֱלֹהִיךְ אֱלֹהִי: ^{1:17} בְּאֲשֶׁר
 תִּמְוֹתִי אָמוֹת וְשָׁם אָקָבָר בָּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לֵי וְבָה יִסְרַף בַּי הַמֹּות יִפְרִיד בּוּנִי
 וּבְינֵךְ: ^{1:18} וַתִּתְرָא כִּי-מִתְאָמֵץ הִיא לְלִכְתָּת אַתָּה וַתִּחְדַּל לְדָבָר אֱלֹהִיהָ
 וְתַלְכָנָה שְׁתִיָּהָם עַד-בָּאָנָה בֵּית לְחַם וַיְהִי בְּבָאָנָה בֵּית לְחַם וְתַהַם
 כָּל-הָעִיר עַלְיָהָן וְתַאֲמְרָנָה הַזֹּאת נָעָמֵי: ^{1:20} וַתֹּאמֶר אֶל-יְהוָה אֶל-תִּקְרָא-נָה לֵי
 נָעָמֵי קָרָא לֵי מָרָא בִּיהְמָר שְׁדֵי לֵי מִאֶד:

Ruth 1:11-20

Comment on the forms of the **seen** (verse 13), **mām** (verse 13), and **bi** (verse 17).

SECTION B (Modern Hebrew)

7. Translate the following **unseen** Modern Hebrew passage into **English**, and write linguistic comments on the underlined sections [8 marks for translation and 7 marks for comments]:

עליתי ארצה מברזיל לפני כשנה וחצי, ולמדתי עברית באוניברסיטה בהר הצופים בירושלים.
הלימודים היו מתחילת 8:30, ובבעה הקשה ביותר הייתה לצאת מן המיטה בימי
הchorף הקרים של ירושלים. השעון היה מצלצל ב-6:30 בבדיקה כל בוקר, אבל אני המשכתי לישון
עד הרגע האחרון. אני רוצה לומר לכם שבעברית היא השפה הקשה ביותר שלמדתי. אתה רואה
מילה ואינך יודע איך קוראים אותה, אתה שומע מילה ואינך יודע איך כתובים אותן. וישנו המילון.
שלושה מיליון היה מי בביא איתי לכל שיעור: עברית-אנגלית כדי להבין את העברית, אנגלי-פורטוגזית
כשביל להבין את האנגלית, ועברית-עברית כדי שהמורה תהיה מרוצה.

Textbook for level D, p. 2,
Academon, Jerusalem, 1984

8. Translate the following **unseen** passage into **Modern Hebrew** [15 marks]:

Education is one of the most important features of Israeli life. Following the traditions of past generations, education continues to be a fundamental value, and provides a key to the future. The educational system aims to prepare children to become responsible members of a democratic pluralistic society. It is based on Jewish values, love of the land, and the principles of liberty and tolerance.

Facts about Israel, p. 145,
Israeli Foreign Office, 2004

(TURN OVER)

9. Write a **summary** in **Modern Hebrew** of the following **unseen** passage. The summary should not exceed **120 words** [15 marks]:

אליעזר בן-יהודה 1858-1922

אליעזר בן-יהודה נולד בעיירה קטנה ליד וילנא. כמו רבים מילדי ישראל למד בחדר ולאחר מכן בישיבה. בתקופת לימודיו בישיבה התחיל להתחנין בספר חול (סקולארים) והחליט למדוד בגרמנית. לשם כך לקח שיעורים פרטיים אצל דבורה יונס. הסטודנט התאהב במורתו ומאותה יותר נשא אותה לאישה. מרוסיה נסע אליעזר בן-יהודה לפריס כדי למדוד שם רפואי. בפריס דברו כולם על שחזור עמי הבלקן משפטון תורכיה. מלחמת השחרור של בולגריה עשתה רושם רב על כל ארצות אירופה. אז נולד בלבו של בן-יהודה הרעיון, שגם היהודים הם עם מכל העמים, ויש להם זכות להקים מדינה משל עצמם. יש להם עבר משותף, ארץ במזרח ושפה משותפת. שכל היהודי העולם מתפללים בה. יהודי ספרד וגרמניה, רוסיה ותימן לא שכחו אף פעם את השפה העברית, אך השפה העברית הייתה במשך דורות רבים לשונן קודש. לא השתמשו בשפה הזאת בחיי הימים-יום, אלא רק בתפילה. בן-יהודה הציע להפוך את שפת הקודש לשפה חייה, לשפת חול, ולהשתמש בה בחנות, במסעדות וברחוב. בזמן ההוא היה קשה להאמין שאפשר יהיה לדבר בשפה העתיקה על ענייני הימים-יום אך בן-יהודה הראה שהדבר אפשרי.

בן-יהודה עלה לארץ בשנת 1881 והתיישב בירושלים. הוא נדר לדבר עברית כלימי חייו. כשהנולד בנו איתמר, דיבר אליו רק בעברית. בנו נחשב לילד היהודי הראשון בארץ-ישראל, שפת אמו הייתה עברית. בימים ההם לא למדו בבתי הספר בשפה העברית. בן-יהודה היה הראשון שדרש שפה ההוראה בבתי הספר תהיה עברית, ושיטת ההוראה תהיה עברית בעברית, כמובן, שהמורים יסבירו הכל בעברית ולא תרגמו.

בעתונו "הצבי" כתב: "אם רוצחים אותנו בקיים האומה, ואם רוצחים אותנו כי בנינו יהיו עברים, علينا לחנק אותם בשפה העברית ולהפוך אותה לשפה עיקרית בחינוך". הוא אף רצה שהילדים ישכחו את השפות הלועזיות. תלמידיו וחבריו הלוכו בדרכו, אך חברה "כל ישראל חברים" ואיכרי המושבות התנגדו לכך, ורצו לחנק את בניהם כך שיוכלו למצוא פרנסה גם ב"עולם הגדול". מפעלו של בן-יהודה לא היה מצליח לולא קבוצה קטנה של מורים שעשו כל מה שיכלו כדי ללמד בעברית. היו אז שני קשיים עיקריים בהוראת העברית: ראשית, חסרו מילים פשוטות לשימוש יומי-יומי ולפעמים לא הייתה ברירה, אלא לדבר בידים ובעינים. שנית, לא היו ספרי לימוד בעברית. אָפַל-פִּין נתנו המורים הוראה לתלמידיהם: עברית! עברית בבית, עברית בחו"ל! היו מורים שישבו בלילות ותרגמו ספרי לימוד לעברית. היו מורים שהחליטו לא להוציא מילה אחת שלא בעברית כלימי חיהם. במושבה רחובות החליטו הילדים, שכל ילד שידבר מילה לועזית - יזכיר אותה בסיכום. בן-יהודה חידש מילים רבות בעברית והוציא מילון גדול וחשוב - מילון בן-יהודה. המילה הראשונה שהחידש הייתה - מילון.

(QUESTION CONTINUES)

היום קשה לנו להבין איך אפשר לאכול בלי נקניק, חביתה, קציצה, מגש וمسעדה. איך אפשר להיות חולה בלי נזלת ושפעת. ואיך אפשר לחיות בלי עצמות, תזמורת, טיס, משרד, מגבת, משקפת, מטפח ורכבת.

בן-יהודה נפטר בירושלים בשנת 1922.

Reading chapters in Jewish History, pp. 53-55,
Ministry of Education, Jerusalem, 1977.

10. Translate the following **seen** passage into **English** and comment as requested below [8 marks for translation and 7 marks for comments]:

החדרים שהראתה לנו נאים היו. אבל זיסנשטיין הפק פניו מהם ו אמר לי דירה זו איני מיעץ לך לשכור. הרוי ימות החורף ממשמשים ובאים וכאן אין תנור. הבתתי עליו בתמייה, מי מבקש לשכור דירה, אני או הוא? אני הרוי דירה נאה יש לי ואני מרוצה ממנה, ואני רוצה להחליפה באחרת. כפל זיסנשטיין את דבריו ו אמר בית בלי תנור, בית בלי תנור, אני איני מיעץ לך לשכור כאן. אמרה בעלת הבית הרוי כאן תנור. נפל זיסנשטיין לתוך דבריה ו אמר אותו תנור היכן הוא, בחדר המתו, ואילו חדר העבודה, גברתי, כולו זכוכית. בית דירה אתה מבקש לך או מצופית לדאות בה את הצפרים הקפואות? דבריו הכריעוני עד שאחזתני צינה. נסתכלתי וראיתי שחלונות שב חדר העבודה מרובים מן הקירות. נענעתי ראשי ו אמרתי כן הדבר. תלתה بي טרוטת העינים את עיניה החינניות ווקפה עצמה מתוך ריקוד. הפכתי פni ממנה והרחרתי בלבci מה אעשה ואמלט מן הצינה? כבר צפַד עורי על עצמי. הקיצותי וראיתי שנשמטה השמיכה מן המטה.

S.Y. Agnon, ‘Panim Aherot’ (*Al Kapot Ha-Man‘ul*, Schocken Books, Jerusalem, 1966), p. 449.

Discuss the function of the dream within the wider context of the story.

(TURN OVER)

11. Translate the following **seen** passage into **English** and comment as requested below [8 marks for translation and 7 marks for comments]:

בעיר צשיה הקטנה היה שו"ב אחד, שהיתה לו "קבלה" על שחיתות, וכבר היה קרוב להציג משרה של שו"ב שני בעיר אחרת; והנה נמצא בו פסול ולא יכול עוד להיות שו"ב בישראל. ותחת לתפוש אחד-כך אומנות המלמודות, או לחיות קורא ובעל-תפילה, או להיות בכלל פועל-בטל, בלי מלאכה קבועה בחיים, וחי מן "הרוח" או מchnות קטנה, בחר לו האיש הזה אומנות, שאמנם קרובה מאד בטבעה למלאכת השחיטה, אבל במעמד החברתי והדתי של עירות בני-ישראל היא רחוקה הימנה מהלך רב... נאמר את הדבר מפורש: מי שהיה מוכן להיות שו"ב, והרי יש באומנות זו מעין יראת-שםים וכל הדברים השיכיים לדת היהודים, היה לנצח פשוט ברחוב היהודי, ויפתח לו חנות של בשר. הוא עזב את הלימודים, את ה"לבושים שוד" והלכות שחיטה וטריות והוא לנצח סתום, כשאר הקצבים, ולאדם מגושם העומד כל היום בחנות, תולה את הפרים והכבשים השחוטים על יתדות, פושט את העורות, מנקר ומוכר את הבשר ליתרה ליתרה...

Mica Yosef Berdichevsky, 'Para Adumah' (1905) (*Kol Kitve Mica Berdichevsky*, Dvir, Tel Aviv, 1965), p. 181.

Discuss the interplay between religious and secular discourse in 'Para Adumah' with particular reference to the above passage.

END OF PAPER